

Quá trình hình thành và phát triển của Ban Tôn giáo Cà Mau

Trần Thanh Liêm
22/02/2017

Quá trình hình thành và
phát triển của Ban Tôn giáo Cà Mau
* Trần Thanh Liêm

Là tỉnh cũ Nam của Tổ quốc, Cà Mau có quá trình hình thành, phát triển với nhiều tên gọi khác nhau: xã Cà Mau thuộc Hà Tiên; huyện Long Xuyên, thuộc tỉnh Hà Tiên; quận Cà Mau thuộc tỉnh Bạc Liêu; tỉnh Cà Mau (năm 1956); tỉnh An Xuyên (22/10/1956); tỉnh Cà Mau Bạc Liêu, tỉnh Minh Hải (năm 1976); tỉnh Cà Mau (1997) cho nay. Cà Mau hiện có 9 huyện hành chính, gồm: Cái Nước, Đầm Dơi, Năm Căn, Ngọc Hải, Phú Tân, thành phố Cà Mau, Thới Bình, Trần Văn Thủy và U Minh; có 101 xã, phường, thị trấn; dân số có 1.227.329 người, chủ yếu là ba dân tộc: Kinh, Khmer và Hoa.

Cà Mau hiện có 06 tôn giáo khác nhau, theo hiến chương, ý nghĩa hành động của từng tôn giáo, cả thảy: Phật giáo, Cao Đài, Công giáo, Tin Lành, Tịnh Độ (Phật giáo Hòa Hảo và Phật giáo Hòa Hảo). Có 373.327 tín đồ các tôn giáo, chiếm 30,4% dân số của tỉnh. Trong đó, Phật giáo có 304.575 người; Cao Đài có 26.244 người; Công giáo có 22.334 người; Tin Lành có 5.505 người; Tịnh Độ (Phật giáo Hòa Hảo) có 13.429 người và Phật giáo Hòa Hảo có 1.025 người; 1198 chức sắc, 1913 chức sắc; 130 cơ sở thờ tự của các tôn giáo, 135 tổ chức tôn giáo cơ sở đang hoạt động.

Tên thực tế của Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh quan tâm, chế độ, kiện toàn tổ chức bộ máy làm công tác quản lý nhà nước (QLNN) và tôn giáo của tỉnh phù hợp và đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Nhìn lại quá trình hình thành và phát triển của Ban Tôn giáo Cà Mau, có thể tóm tắt qua các giai đoạn, cả thảy như sau:

- Giai đoạn từ năm 1950 - 1990

Trong giai đoạn này, Ban Tôn giáo Cà Mau chủ yếu là thành lập, công tác tôn giáo do bộ phận thuộc Ban Dân vận tỉnh ủy đảm trách. Các chế độ, nghề nghiệp của tỉnh ủy và công tác Hoa vận, Khmer vận có liên quan đến tôn giáo khác nhau. Ý trong giai đoạn này, cả thảy như: Ngày 25/5/1952, tỉnh ủy ban hành Chế độ và công tác Hoa vận; ngày 12/01/1954, tỉnh ủy triển khai nghề nghiệp và công tác Khmer vận, vận động bộ phận dân tộc tham gia kháng chiến.

Trong các tôn giáo ở Cà Mau, chức sắc Cao Đài Minh Chứng đều tham gia thực hiện công tác Tôn giáo vận trong Ban Dân vận tỉnh ủy, như: cả Ngô Tâm Thọ, Chủ tịch quản lý Hội Thiên Ân, nguyên là Phó Chủ tịch Mặt trận dân tộc giải phóng khu Tây Nam Bộ; cả Nguyễn Văn Sáng, Trưởng Bộ Cao, từng giữ chức Trưởng Tiểu ban Tôn giáo vận tỉnh Minh Hải; cả Đặng Thúc Hùng, nguyên Chánh Văn phòng khu Tây Nam Bộ, từng tham gia công tác trong Ban Tôn giáo vận &

- Giai đoạn từ năm 1990 - 2003

Công việc xây dựng Hội đồng quản lý tôn giáo trong thị trấn có quá nhiều lần chuyển đổi xã hội (Công việc năm 1991) của Ủy ban Công tác Việt Nam không chỉ quan tâm của Ủy ban tôn giáo, đó là: Tín ngưỡng, tôn giáo là nhu cầu tinh thần của một bộ phận nhân dân. Thực hiện nghị quyết quản lý sách tôn giáo và báo cáo Ủy ban quản lý do tín ngưỡng. Chấn hưng mặt hành động vì phẩm giá làm tốt hơn nữa lợi ích của Tổ quốc và cộng đồng nhân dân [3].

Nhằm củng cố và phát triển công tác tôn giáo, tỉnh Cà Mau (lúc bấy giờ là tỉnh Minh Hải) đã từng bước kiện toàn Ủy ban công tác tôn giáo, và cơ bản làm rõ thực hiện nhiệm vụ và tham mưu cho cấp ủy, chính quyền các cấp trên lĩnh vực quản lý nhà nước (QLNN) và tôn giáo. Ngày 22/3/1991, UBND tỉnh Minh Hải ký Quyết định số 57/Q-UB về việc thành lập Ban Tôn giáo, có nhiệm vụ nghiên cứu giúp UBND tỉnh

Tổ chức, iáo hành quyn lý vÁ m-t nhà n°Úc Ñi vÙi tôn giáo theo úng pháp lu-t. Ban Tôn giáo -t trá sß tji V n phòng UBND tÉnh, có con dÿu riêng, sí dăng kinh phí hojt Ùng thuÚc V n phòng UBND tÉnh.

Ngày 28/8/1992, Ban Tôn giáo °ác Õi tên thành Ban

Tôn giáo Dân tÙc, theo Quyét Ònh sÑ 88-Q /UB ngày 28/8/1992, c; quan có trá sß, con dÿu và tài khoñ riêng. Ngoài nhiÇm vÁ công tác tôn giáo, còn thñc hiÇn nhiÇm vÁ công tác dân tÙc và chÈu sñ h°Ủng d«n vÁ nghiÇp vÁ cça Ban Tôn giáo Chính phç và Ban Tôn giáo dân tÙc Trung °ing. Trong thÝi gian tē n m 1991, ÷n tháng 12 n m 1999, ông NguyÁn V n KiÇt (T° KiÇt) °ác bÕ nhiÇm Tr°ng ban Ban Tôn giáo (Quyét Ònh sÑ 25-Q /UB ngày 25/3/1991 cça UBND tÉnh Minh HÆi); rÕi Tr°ng ban Ban Tôn giáo và Dân tÙc tÉnh (Quyét Ònh sÑ 96-Q /UB ngày 28/8/1992 cça UBND tÉnh Minh HÆi).

Ngày 06/11/1996, tji kó híp thē 10, QuÑc hÙi khóa IX

ã phê chu©n viÇc tách tÉnh Minh HÆi ra thành hai tÉnh: Cà Mau và B;c Liēu, kÁ tē ngày 01/01/1997, tÉnh Cà Mau °ác tái l-p. ThÝi iÁm này, Ban Tôn giáo và Dân tÙc cça tÉnh °ác Õi tên thành Ban Tôn giáo tÉnh, có con dÿu, tài khoñ riêng và trá sß tji sÑ 57, °Ýng 1/5, Ph°Ýng 5, thành phÑ Cà Mau. Ông NguyÁn V n KiÇt tiji tác gii chéc và Tr°ng ban ÷n tháng 12 n m 1999. Sau ó, ông Trşn Tñ Kinh, Tr°ng ban Ban Kinh tç - Ngân sách HÙi Óng nhân dân tÉnh Cà Mau, °ác bÕ nhiÇm làm Tr°ng ban Ban Tôn giáo (Quyét Ònh sÑ 117/Q -CTUB ngày 21/12/1999 cça Chç tÈch UBND tÉnh Cà Mau), ÷n tháng 12 n m 2003. Các ông Phan Hiu Chu©n, Lê Thanh Phong gii chéc Phó Tr°ng ban. Ùi ngi cán bÙ, công chéc thuÚc Ban Tôn giáo lúc này ít, biçn Ùng tē 5 ÷n 6 ng°Ýi.

Trong thÝi gian này, ngoài c; quan Ban Tôn giáo tham m°u trñc tiji cho UBND tÉnh, TÉnh çy Cà Mau còn thành l-p TÕ công tác, Ban ChÉ jo các vñ Á vÁ dân tÙc, tôn giáo. Cả thÁ là ngày 13/11/2000, Ban Th°Ýng và TÉnh çy ban hành Quyét Ònh sÑ 356-Q /TU vÁ viÇc thành l-p TÕ công tác Tôn giáo Cao ài Minh Ch; jo H-u Giang. Theo ó, TÕ công tác có nhiÇm vÁ tuyên truyÁn chç tr°ng, °Ýng INi, chính sách cça Òng, nhà n°Úc; Ònh h°Ủng cho tôn giáo này hojt Ùng theo úng °Ýng INi cça Òng và chÈu sñ quyn lý cça nhà n°Úc[4]. Ngày 09/4/2001, Ban Th°Ýng và TÉnh çy ban hành Quyét Ònh sÑ 12-Q /TU vÁ viÇc thành l-p Ban ChÉ jo giÆi quyét các vñ Á vÁ dân tÙc, tôn giáo tham m°u giúp cho TÉnh çy, Ban Th°Ýng và có chç tr°ng chÉ jo kÈp thÝi các vñ Á vÁ dân tÙc, tôn giáo.

- Giai ojn tē n m 2003 - 2008

Tháng 3 n m 2003, tji HÙi nghÈ lşn thē Bÿy Ban Chçp

hành Trung °ing khóa IX, Òng ta ã ban hành các nghÈ quyét: NghÈ quyét vÁ công tác dân tÙc và NghÈ quyét sÑ 25 vÁ công tác tôn giáo. Sau khi tiji thu tinh thşn các nghÈ quyét cça Òng, TÉnh çy Cà Mau ã ban hành Ch°ing trình sÑ 36-CTr/TU ngày 23/4/2003 Ch°ing trình hành Ùng cça TÉnh çy thñc hiÇn nghÈ quyét HÙi nghÈ lşn thē Bÿy Ban Chçp hành Trung °ing (khóa IX) vÁ công tác dân tÙc và công tác tôn giáo.

Á cçng cñ tổ chéc bù máy làm công tác tôn giáo cça tÉnh

phù háp vÙi tình hình thñc tç, ngày 03/12/2003, UBND tÉnh Cà Mau ã ký Quyét Ònh sÑ 80/2003/Q -UB vÁ viÇc thành l-p Ban Dân tÙc Tôn giáo, thñc hiÇn chéc n ng trên hai l)nh vñ QLNN vÁ Dân tÙc và Tôn giáo. Ông Lê KhÆi Phong °ác bÕ nhiÇm làm Tr°ng ban và 03 Phó Tr°ng ban là các ông: Trşn Tñ Kinh, Danh S°il và NguyÁn Thanh iÁn. C; cçu tổ chéc cça Ban Dân tÙc Tôn giáo dşn dşn °ác cçng cñ, có các phòng chéc n ng: V n phòng, Thanh tra, phòng Dân tÙc (phả trách Ph-t giáo Nam tông Khmer, Hoa tông), phòng Tôn giáo và phòng Kç hojch Dñ án.

ThÝi iÁm này, bù máy làm công tác tôn giáo ang thñc

hiÇn theo Á NghÈ Ònh sÑ 22/2004/N -CP ngày 12/01/2004 cça Chính phç vÁ kiÇn toàn tổ chéc bù máy làm công tác tôn giáo thuÚc U÷ ban nhân dân các cçp; Thông t° sÑ 25/2004/TT-BNV ngày 19/4/2004 cça BÙ NÙi và h°Ủng d«n chéc n ng nhiÇm vÁ quyÁn h; và c; cçu tổ chéc c; quan chuyên môn giúp UBND tÉnh QLNN vÁ công tác tôn giáo Ò Òa ph°ing, thì bù máy làm công tác QLNN vÁ tôn giáo cça tÉnh ngày càng °ác cçng cñ và lÙn m;nh, nâng cao c£ vÁ sñ l°ãng, trình Ù chuyên môn và ph©m chýt chính trÈ. Trong sñ 8 huyÇn và thành phÑ Cà Mau ã thành l-p °ác 04 Phòng Dân tÙc - Tôn giáo, ó là: Trşn V n ThÝi, şm Dji, ThÙi Bình và thành phÑ Cà Mau. Sñ l°ãng cán bù, công chéc biên chç mxi phòng Dân tÙc Tôn giáo tē 03 ÷n 05 ng°Ýi. Còn l; 05 ÷n vÈ, Áu bñ trí công chéc chuyên trách công tác dân tÙc, tôn giáo thuÚc V n phòng HÙi Óng nhân dân, U÷ ban nhân dân huyÇn. Xã, ph°Ýng, thÈ trñn do Phó Chç tÈch phả trách V n xã kiêm nhiÇm công tác dân tÙc, tôn giáo.

Ấn Độ, khi thành lập Ban Tôn giáo cho tỉnh
tháng 3 năm 2008 trong toàn tỉnh Cà Mau. Ủy ban nhân dân, công chức làm công tác
tôn giáo ở các huyện: Ô Môn, Ninh Hải, cá nhân: công chức 16 công chức, công nhân
22, cán bộ kiêm nhiệm xã, phường, thị trấn gần 100 người. Có thể nói, trong thời
gian này, Ủy ban nhân dân, công chức làm công tác tôn giáo của tỉnh các huyện: Ô
Môn.

- Giai đoạn từ năm 2008 đến nay

Ngày 04/02/2008, Chính phủ ban hành Nghị Định số

13/2008/N-CP về thành lập các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh và Nghị Định
số 14/2008/N-CP về thành lập các cơ quan chuyên môn thuộc UBND công nhân. Thực
hiện Nghị Định 13/2008/N-CP của Chính phủ, UBND tỉnh Cà Mau ban hành Quyết Định
số 622/Q-UBND về việc sáp nhập bộ phận làm công tác tôn giáo về Ban Dân tộc
Tôn giáo vào Sở Văn hóa. Trên cơ sở đó, bộ phận làm công tác Tôn giáo đã tham
mưu cho Giám đốc Sở Văn hóa và Sport để ấn thành lập Ban Tôn giáo trực thuộc Sở
Văn hóa, trình UBND tỉnh phê duyệt. Ngày 25/12/2008, UBND tỉnh ký Quyết Định số
2042/Q-UBND về việc thành lập Ban Tôn giáo trực thuộc Sở Văn hóa. Đến ngày
03/02/2009, Giám đốc Sở Văn hóa và Sport ký Quyết Định số 44/Q-SNV thành lập các
phòng chuyên môn thuộc Ban Tôn giáo. Theo đó, Ban Tôn giáo có 02 phòng chức
năng là: Hành chính Tổng hợp, Nghiên cứu.

Ông Trần Tấn Kinh, Phó Trưởng ban Dân tộc tỉnh, được

Ấn Độ Ủy ban nhân dân Phó Giám đốc Sở Văn hóa (Quyết

Định số 1494/Q-UBND ngày 13/10/2008 của Chủ tịch UBND tỉnh); Ông thấy

phân công giữ chức Trưởng ban Dân tộc (Quyết

Định số 06/Q-UBND ngày 06/01/2009 của Chủ tịch UBND tỉnh). Ông còn Công nhân được Ủy ban nhân dân

Phó Trưởng ban Dân tộc (Quyết

Định số 134/Q-SNV ngày 20/3/2009 của Giám đốc Sở Văn hóa).

Sau khi ông Trần Tấn Kinh nghỉ hưu, Ban Tổ chức Tỉnh ủy

đã Ấn Độ ông Huỳnh Ngọc Sang, ủy viên Thường trực, Trưởng ban Dân tộc

pháp luật ủy ban Nhân dân tỉnh, nhân viên và thị trấn Văn hóa (Quyết Định số 122-Q/BTCTU ngày

05/4/2012). Ngày 09/4/2012,

Chủ tịch UBND tỉnh Cà Mau ký Quyết Định số 539/Q-UBND bổ nhiệm ông giữ chức

Phó Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao ban Dân tộc. Các ông Ngô Hòa Dĩa, Trần Đình

Hiển hiện là Phó Trưởng ban Dân tộc. Hiện nay, biên chế của Ban Dân tộc

là 12 người, trình Ủy ban nhân dân Tỉnh ủy phân bổ ngành, như: Luật, Lịch

sử, Triết học, Hành chính, Xã hội học, Công nghệ học, Nghệ thuật và Cao học Tôn

giáo.

Đến nay, các huyện Ban Dân tộc đã khắc phục những khó

khăn khăn vào hoạt động Ủy ban nhân dân và thực hiện tốt vai trò tham mưu giúp Giám đốc Sở

Văn hóa và QLNN trên lĩnh vực tôn giáo, làm theo các hoạt động Ủy ban nhân dân địa

ra bình thường, tuân thủ quy Định của pháp luật.

Bên cạnh việc củng cố, kiện toàn Ủy ban nhân dân, công

chức làm công tác QLNN và tôn giáo, Tỉnh ủy, Ban Thường vụ và Tỉnh ủy còn tập

trung kiện toàn Ban Chấp hành ủy ban quy định các văn bản và dân tộc, tôn giáo của tỉnh,

Ấn tham mưu cho Tỉnh ủy, Ban Thường vụ và Tỉnh ủy có chủ trương chế độ ủy ban quy định

ứng dụng các văn bản liên quan đến dân tộc tôn giáo trên địa bàn tỉnh. Ban Chấp

hành do Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy làm Trưởng ban; ủy viên Ban Thường vụ và Tỉnh

ủy, Trưởng ban Dân tộc, Chủ tịch Mặt trận Tổ quốc tỉnh làm Phó ban Thường trực;

Phó Chủ tịch UBND tỉnh làm Phó ban. Các Trưởng ban, Phó ban, ngành tỉnh,

như: Dân tộc, Tuyên giáo, Mặt trận, Dân tộc, Tôn giáo, Công an, Quân sự, Bộ Ủy

Biên phòng là thành viên.

Các quyết Định thành lập ban Chấp hành Ủy ban nhân dân Tỉnh ủy

ban hành, cá nhân là: Quyết Định số 371-Q/TU ngày 07/4/2004 về việc thành lập

Ban chấp hành ủy ban quy định các văn bản liên quan đến tôn giáo; Quyết Định số

99-Q/TU ngày 25/9/2006 về việc thành lập Ban Chấp hành ủy ban quy định các văn bản

liên quan đến tôn giáo dân tộc tỉnh Cà Mau; Quyết Định số 581-Q/TU ngày

21/8/2009 về việc thay đổi, bổ sung thành viên Ban Chấp hành ủy ban quy định các văn bản

liên quan đến tôn giáo dân tộc tỉnh Cà Mau; Quyết Định số 299-Q/TU ngày

27/6/2011 về việc kiện toàn, bổ sung thành viên Ban Chấp hành ủy ban quy định các văn bản

liên quan đến tôn giáo dân tộc tỉnh Cà Mau và Quyết Định số 546-Q/TU ngày

07/5/2012 về việc kiện toàn, bổ sung thành viên Ban Chấp hành ủy ban quy định các văn bản

liên quan đến tôn giáo dân tộc tỉnh.

Mặc dù còn gặp nhiều khó khăn trong công tác, số lượng

Ủy ban nhân dân trong tỉnh Ủy ban nhân dân, Anh hùng lao động đến Ủy ban nhân dân, công

chức làm công tác tôn giáo, song với tinh thần toàn tâm, tận tâm, không ngừng của

từng cá nhân, số lượng bộ phận của lãnh đạo Ban, ngành Ủy ban nhân dân và thực

hiện hoàn thành tất cả nhiệm vụ và chính trị của ngành. Trong các năm, đặc biệt từ năm 2005 trở lại đây, cấp quan Ban Tôn giáo Âu Lạc đánh giá là hiện về hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và vinh dự được khen thưởng của Bộ, ngành Trung ương, Ủy ban phụng dưỡng di tích lịch sử văn hóa hình thức như: Ủy ban Ban Tôn giáo Chính phủ các năm 2005, 2007 và 2008; Bằng khen của Bộ Văn hóa và các năm 2008, 2009, 2010; Bằng khen của UBND tỉnh từ năm 2005 đến 2010 & Thành tựu đó, là kết quả của sự nỗ lực, phấn đấu không ngừng của Ủy ban cán bộ, công chức trong ngành, cùng với sự quan tâm chỉ đạo của các cấp ủy, chính quyền và sự phối hợp chặt chẽ giữa các Ban, Ngành, Mặt trận, đoàn thể trong thực hiện nhiệm vụ. Đây là thành tích đáng tự hào và chính trị thi đua gian truân.

[1] Xem: Ủy ban

Dân văn: Lịch sử công tác dân văn của Ủy ban Cà Mau 1930-2010 (sách tham khảo).

[2] Xem Sổ liên lạc thi đua kể từ năm 2013.

[3] Xem Công văn số 10/VNKT Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, NXB.

Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, t.51, tr.142.

[4] Ủy ban Thi đua và Tuyên truyền: Quy định số 356-Q/TU ngày 13/11/2000 về việc thành lập Tổ công tác Tôn giáo Cao Đài Minh Chứng ở Huyện Giang Hải.